

Bevindingen uitvoeringstoets Verzamelwet gegevensverwerking VWS I

De hierna opgenomen teksten zijn afkomstig uit de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel. In de tekstvakken zijn opmerkingen t.a.v. de uitvoerbaarheid opgenomen.

De bedoeling is dat met het wetsvoorstel zeven knelpunten worden weggenomen. Twee daarvan betreffen VT:

1. De huidige wetteksten over luisterlijnen gaan uit van anonimiteit. Van anonimiteit in de zin van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is enkel sprake indien elke mogelijkheid tot identificatie van betrokkenen onherroepelijk wordt uitgesloten. Indirecte herleidbaarheid door middel van het telefoonnummer of IP-adres kan, ondanks technische en organisatorische maatregelen, niet volledig worden uitgesloten. De wet sluit daardoor niet aan bij de AVG en de feitelijke situatie.
2. De wettelijke grondslag voor het verstrekken van gegevens door een Veilig Thuis-organisatie aan het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college), de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan de Minister voor Rechtsbescherming ten behoeve van beleidsinformatie en de grondslag voor het verstrekken van persoonsgegevens aan het college met als doel dat het college kan beoordelen of een bepaalde voorziening nodig is (de zgn. "gevalsbehandeling") zijn niet voldoende duidelijk.

Ad 1

Onder luisterlijnen wordt verstaan de kindertelefoon, de luisterlijn in het kader van de Wmo en de chat van Veilig Thuis.

In het wetsvoorstel wordt voor Veilig Thuis een grondslag gecreëerd om persoonsgegevens te kunnen verwerken (informatie te kunnen delen) die zijn opgenomen in de chat.

Het gaat daarbij over bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals over gezondheid, en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Deze persoonsgegevens kunnen zijn opgenomen in een beschrijving van een situatie of om persoonsgegevens die iemand uit eigen beweging meedeelt en die direct naar hem herleidbaar zijn.

Het vragen van toestemming voor het delen van informatie wordt niet als passend alternatief voor een wettelijke grondslag gezien, omdat dit drempels voor de chatter opwerpt, terwijl uitgangspunt juist is een laagdrempelige manier om advies of hulp te vragen of een probleem kwijt te kunnen.

Deze wijziging maakt de uitvoeringspraktijk voor VT makkelijker.

Ad 2

Het gaat hier om verduidelijking, verbetering en aanvulling van grondslagen voor gegevensverwerking door Veilig Thuis.

Artikel 4.2.12 van de Wmo 2015 bevat een grondslag voor het verstrekken van gegevens door Veilig Thuis aan het college, aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

en aan de Minister voor Rechtsbescherming ten behoeve van beleidsinformatie. Aanlevering van die gegevens gebeurt via het CBS.

In de praktijk wordt ervan uitgegaan dat artikel 4.2.12 Wmo 2015 zowel een grondslag biedt voor verstrekking van gegevens inzake huiselijk geweld als gegevens inzake kindermishandeling. Artikel 4.2.12 Wmo 2015 verwijst echter alleen naar de Jeugdwet, die slechts van toepassing is in gevallen waarin jeugdigen zijn betrokken. Met de voorgestelde wijziging van artikel 4.2.12 Wmo 2015 wordt beoogd om te expliciteren dat de grondslag niet alleen geldt voor het verstrekken van gegevens inzake kindermishandeling, maar dat deze ook geldt voor gegevensverstrekking inzake huiselijk geweld.

Met de wetswijziging wordt de wet in overeenstemming gebracht met de vaak al bestaande praktijk. Dit vergemakkelijkt de uitvoering, omdat VT's zich geen zorgen meer hoeven te maken over de toelaatbaarheid van de gegevensverstrekking (incl. BSN).

De VT's leveren nu een cliëntnummer aan bij het CBS. Na de wetswijziging komt hiervoor het BSN in de plaats. Voor de gebruiker heeft dit geen invloed op de uitvoerbaarheid. Bij de leverancier van de software betekent het een kleine technische wijziging waar bij het ontwerp al op voorgesorteerd was.

Voor de verstrekking van gegevens inzake "gevalsbehandeling" wordt voorgesteld om een verwijzing naar artikel 5.1.1 van de Wmo 2015 toe te voegen, zodat duidelijk is dat ook in geval van een melding van huiselijk geweld waarbij geen jeugdigen betrokken zijn persoonsgegevens (via het CBS) aan het college kunnen worden verstrekt. Op basis van deze gegevens kan het college beoordelen of een maatwerkvoorziening nodig is.

Met dit wetsvoorstel wordt tevens voorgesteld de grondslag voor het verwerken van bijzondere categorieën van persoonsgegevens door Veilig Thuis te verbeteren. Uit de huidige wettekst blijkt namelijk niet duidelijk dat er naast gegevens over gezondheid ook andere bijzondere categorieën van persoonsgegevens door Veilig Thuis mogen worden verwerkt.

De wetswijziging behelst een verduidelijking m.b.t. de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens door Veilig Thuis. Dit komt de uitvoeringspraktijk ten goede.

Ook wordt voorgesteld een grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard toe te voegen. Op die manier kan Veilig Thuis naast persoonsgegevens van strafrechtelijke aard die zij van de politie en het openbaar ministerie ontvangt, dergelijke gegevens ook verwerken van Halt en de reclassering. Vereist daarvoor is steeds dat uit een melding een redelijk vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt afgeleid en de verwerking van die gegevens noodzakelijk is.

Het was niet logisch dat Veilig Thuis alleen strafrechtelijke persoonsgegevens afkomstig van politie en OM mocht verwerken. Ook deze wijziging maakt dus de uitvoeringspraktijk makkelijker.

Daarnaast wordt voorgesteld de voor Veilig Thuis voorgeschreven bewaartermijn voor persoonsgegevens aan te passen. Voorgesteld wordt om de bewaartermijn van twintig jaar, die geldt voor alle persoonsgegevens die Veilig Thuis met betrekking tot een betrokkene onder zich heeft, te beperken tot de persoonsgegevens inzake meldingen en niet inzake adviezen. Voor de uitvoering van de adviestaak is het niet nodig om persoonsgegevens van de adviesvrager zo lang te bewaren. In het Handelingsprotocol Veilig Thuis is voor adviezen nu al een bewaartermijn van twee jaar na het laatste contact opgenomen. Indien een advies van Veilig Thuis erin resulteert dat een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt gedaan, geldt alsnog de termijn van twintig jaar voor het bewaren van persoonsgegevens.

Hier wordt de wet aangepast aan de al bestaande praktijk (in het belang van de privacy van de adviesvrager), zoals neergelegd in het HP. De uitvoerbaarheid wijzigt dus niet en de praktijk is voortaan overeenkomstig de wet.